

ՔՆԱՐԻԿ ԴՈՒԵՐՏԻ ԱՎԱԳՅԱՆ

ԱՆՁՆԱԿԱՆ ՏՎՅԱԼՆԵՐ

Էլ. փոստ՝

Lira777@yahoo.com

Ծննդյան տարեթիվ՝

26.04.1968

Ծննդավայր՝ ՀՀ, Երևան

ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի արտադրությունից կտրված ասպիրանտ (թեկնածուական ատենախոսություն՝ «Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների հայ գաղութի պատմությունը (սկզբնավորումից մինչև 1924 թ.)» (պաշտպանել է 1995 թ. դեկտեմբերի 15-ին և ստացել պատմական գիտությունների թեկնածուի գիտական աստիճան)

1991-1994

Երևանի պետական համալսարանի պատմության ֆակուլտետ

1985-1990

Երևանի Եղ. Չարենցի անվան № 67 անգլիական թեքումով դպրոց

1975-1985

ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՓՈՐՁ

ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի Հայ գաղթօջախների և սփյուռքի պատմության բաժնի ավագ լաբորանտ (1995 թ.), կրտսեր գիտաշխատող (1995-1996 թթ.), գիտաշխատող (1996-1998 թթ.), ավագ գիտաշխատող (1998-2015 թթ.), առաջատար գիտաշխատող (2015 թ. - առ այսօր)

1995-առ այսօր

ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի Երիտասարդ գիտաշխատողների խորհրդի նախագահ

1997-2005

ՀՀ ԳԱԱ Երիտասարդ գիտաշխատողների Համասակադեմիական խորհրդի անդամ

1998-2005

ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի Գիտական խորհրդի անդամ

1999-2005

ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի Գիտական խորհրդի անդամ

2018-առ այսօր

ԼԵՉՈՒՆԵՐԻ ԻՄԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Հայերեն, ռուսերեն, անգլերեն

ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ

ԳԻՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԲԵՐՔՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆԱԿ

ԱՄՆ-ի հայ համայնքի պատմություն, Հայ սփյուռքի պատմություն (նոր և նորագույն շրջանի պատմություն)

ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ (կոչումներ, պարգևներ և այլն)

Մասնագիտական այլ գործունեություն.

1990-1992 թթ. «Պատմություն» առարկայի ուսուցիչ Երևանի № 39 միջնակարգ դպրոցում

1991 թ. «Հայոց պատմություն» առարկայի ավագ դասախոս Երևանի «Գլաձոր» կառավարման համալսարանում

1998-2001/3/6 թթ. ավագ գիտական խմբագիր Հայկական Հանրագիտարանի խմբագրության Պատմության բաժնում

2002 թ. «Հայոց պատմություն» առարկայի դասախոս Երևանի Գործնական հոգեբանության և սոցիոլոգիայի «Ուրարտու» համալսարանում

2007 թ. - մինչև օրս ՀՀ ԳԱԱ Գիտակրթական միջազգային կենտրոնի Մագիստրատուրայի Պատմության, 2010 թ.-ից՝ Պատմության և միջազգային հարաբերությունների, 2020 թ.-ից՝ Պատմության, միջազգային հարաբերությունների և քաղաքագիտության ամբիոնի «Սփյուռքի պատմություն», իսկ 2021 թ.-ից՝ «Սփյուռքի գործունը միջազգային հարաբերություններում» առարկայի դասախոս

2010-2011, 2013-2015 թթ. «Հայ գաղթավայրերի և սփյուռքի պատմություն» առարկայի դասախոս Երևանի «Գլաձոր» համալսարանի Միջազգային հարաբերությունների ամբիոնում

Պարգևներ.

2001 թ. արժանացել է ՀՀ ԳԱԱ և Գալուստ Կյուլյենկյան հիմնադրամի «**Լավագույն ասպիրանտ և երիտասարդ գիտնական 2001 թ.**» մրցանակին ու «**Պատվոգրին**»՝ «*գիտության ասպարեզում ունեցած նշանակալի ձեռքբերումների համար*» [«Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների հայ գաղութի պատմությունը (Սկզբնավորումից մինչև 1924 թ.)» (Երևան, ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն» հրատ., 2000, 240 էջ) մենագրության համար]:

2003 թ. ՀՀ ԳԱԱ Նախագահության № 1 «**Պատվոգրին**» «*գիտության բնագավառում ունեցած անխոնջ, բազմաբեղուն գործունեության համար*»:

2011 թ. հուլիսի 11-ին շնորհվել է Հայոց Փիլիսոփայական Ակադեմիայի «**Եռամեծ Փիլիսոփա Դավիթ Անհաղթ**» *հուշամեդալ և դիպլոմ*:

2013 թ. արժանացել է ՀՀ ԳԱԱ Նախագահության «**Գովեստագրի**» «*ՀՀ ԳԱԱ հիմնադրման 70-ամյակի առթիվ և ակադեմիական համակարգում ունեցած անբասիր աշխատանքի համար*»:

2013 թ. արժանացել է ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի «**Գովեստագրի**» «*ինստիտուտի հիմնադրման 70-ամյակի առթիվ և արդյունավետ գիտական գործունեության համար*»:

2018 թ. դեկտեմբերի 27-ին պարգևատրվել է ՀՀ Սփյուռքի նախարարության «**Պատվոգրով**» «*Հայաստան-Սփյուռք գործակցության զարգացման բնագավառում ունեցած ներդրման համար*»:

Գիտաժողովների մասնակցություն.

Մասնակցել է բազմաթիվ հանրապետական և միջազգային գիտաժողովների (Հայաստան, ԱՄՆ, Գերմանիա, Լիբանան, Ռուսաստան)

ԱՇԽԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ա) մենագրություն.

1. Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների հայ գաղութի պատմությունը (Սկզբնավորումից մինչև 1924 թ.), Երևան, ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն» հրատ., 2000, 240 էջ:

բ) խմբագրած աշխատություններ.

1. ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի Երիտասարդ գիտաշխատողների 26-րդ նստաշրջանի զեկուցումների հիմնադրույթներ, Երևան, 29-30 Հունիս, 1999:
2. ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի Երիտասարդ գիտաշխատողների 27-րդ նստաշրջանի զեկուցումների հիմնադրույթներ, Երևան, 2-3 Նոյեմբեր, 2000:
3. Հայ գաղթաշխարհի պատմություն (Միջնադարից մինչև 1920-ական թթ.), հ. 3, Եվրոպայի և Ամերիկայի հայկական գաղութները, խմբ. Վ. Բարխուդարյան, Բ. Ավագյան, Է. Թաջիրյան, Երևան, Պատմության ինստիտուտի հրատ., 2013, 372 էջ:
4. «Միրիադայերի հիմնահարցեր. Պատմություն և արդիականություն», Հանրապետական գիտաժողովի (2017 թ., 26 հունիսի) նյութեր, Գլխ. խմբագիր Աշոտ Մելքոնյան, Խմբագրական խորհուրդ՝ Գևորգ Ստեփանյան, Անի Ֆիշենկճյան, Քնարիկ Ավագյան, Արծվի Բախչինյան, Կարեն Մկրտչյան, Երևան, ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտ, 2021, 234 էջ:

ՀՈԴՎԱԾՆԵՐ

1. Հայերը գաղութային ժամանակաշրջանի Ամերիկայում (XVII դ. սկիզբ - XVIII դ. առաջին կես) // «Բանբեր Երևանի Համալսարանի». Հասարակական գիտություններ. ԵՊՀ հանդես, Երևան, 1994, № 2 (83), էջ 129-133: <<http://ysu.am/science/hy/1458045042>>
2. Ամերիկահայերի մասնակցությունը Երկրորդ աշխարհամարտին // «Լրաբեր հասարակական գիտությունների». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 1995, № 1 (589), Հունվար-Ապրիլ, էջ 176-188: <<http://lraber.asj-oa.am/2677/>>
3. Հայերի տեղաբաշխումն ու ընկերային-տնտեսական կյանքն ԱՄՆ-ում (1834-1924 թթ.) // «Բանբեր Երևանի Համալսարանի». Հասարակական գիտություններ. ԵՊՀ հանդես, Երևան, 1995, № 1 (85), էջ 54-66: <<http://ysu.am/science/hy/1456142673>>
4. Հայերի հոգևոր ու կրթամշակութային կյանքը ԱՄՆ-ում (1888-1924 թթ.) // «Բանբեր Երևանի Համալսարանի». Հասարակական գիտություններ. ԵՊՀ հանդես, Երևան, 1995, № 3 (87), էջ 189-196: <<http://ysu.am/science/hy/1455703639>>
5. Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների հայ գաղութի պատմությունը (Սկզբնավորումից մինչև 1924 թ.) // «Ատենախոսություն» պատմական գիտությունների թեկնածուի գիտական աստիճանի հայցելու համար (Մասնագիտությունը՝ Է.00.01 – Հայոց պատմություն), Գիտական ղեկավար՝ պ. գ. դ., պրոֆեսոր Վարդգես Ալեքսանի Միքայելյան, ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտ, Երևան, 1995, էջ 234: (Ձեռագրի իրավունքով)
6. Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների հայ գաղութի պատմություն (Սկզբնավորումից մինչև 1924 թ.) // «Սեղմագիր», Երևան, 1995, 21 էջ: (Ձեռագրի իրավունքով)

7. **Հայերի գաղթը Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ (1834-1924 թթ.)** // «*Լրաբեր հասարակական գիտությունների*». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 1996, № 1 (591), Հունվար-Մարտ, էջ 92-101: <<http://lraber.asj-oa.am/2457/>>
8. **Հայերի հասարակական-քաղաքական հարաբերությունները ԱՄՆ-ում (1886-1924 թթ.)** // «*Բանբեր Երևանի Համալսարանի*». Հասարակական գիտություններ. ԵՊՀ հանդես, Երևան, 1996, № 3 (90), էջ 174-185: <<http://ysu.am/science/hy/1450768226>>
9. **ԱՄՆ-ի հայ գաղութի պատմությունից, «Բնօրրան»**. Հանդես Հայաստանի Հայրենակցական Միությունների Խորհրդի, Երևան, 1997, № 2 (6), էջ 23-27:
10. **Թուրքիոյ հայերը գաղութային ժամանակաշրջանի Ամերիկայի մէջ, «Լրաբեր Պոլսահայ Պատրիարքութեան»**, Ստանպուլ, 1997, Սեպտեմբեր 16, № II/18 (51), էջ 24-26:
11. **Թուրքիոյ հայերու պանդխտութիւնը Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ (1834-1894 թթ.)**. (1). «*Լրաբեր Պոլսահայ Պատրիարքութեան*», Ստանպուլ, 1997, Դեկտեմբեր 3, № II/22 (55), էջ 15-16:
12. **Թուրքիոյ հայերու պանդխտութիւնը Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ (1834-1894 թթ.)**. (2). «*Լրաբեր Պոլսահայ Պատրիարքութեան*», Ստանպուլ, 1997, Դեկտեմբեր 10, № II/23 (56), էջ 12-14:
13. **Հայերի հոսքը Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ (1618-1924 թթ.)**, «*Պայքար*». Ռամկավար-Ազատական գիտատեսական, հասարակական, քաղաքական, մշակութային ամսագիր, Երևան, 1998, № 1, էջ 26-30:
14. **Թուրքիոյ Հայոց Պատրիարքարանի դիվանի մի քանի փաստաթղթեր ԱՄՆ-ի հայ գաղութի վերաբերյալ** // «*Բանբեր Երևանի Համալսարանի*». Հասարակական գիտություններ. ԵՊՀ հանդես, Երևան, 1999, № 2 (98), էջ 126-138: <<http://ysu.am/science/hy/1418301426>>
15. **Հենրի Մորգենթաուն և ամերիկահայությունը** // «*Հենրի Մորգենթաուն և հայ ժողովուրդը*». ՀՀ ԳԱԱ և Հայոց ցեղասպանության թանգարան ինստիտուտի ժողովածու, Երևան, ՀՀ «Գիտություն» հրատ., 1999, էջ 38-49:
16. **Հայերի հոսքը Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ, «Դրօշակ»**. Պաշտօնաթերթ Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան, 30-րդ (63-րդ) Տարի, Երևան, 1999, Դեկտեմբեր, № 18 (1562), էջ 55-58:
17. **Թուրքիայի Հայոց պատրիարքարանի դիվանի փաստաթղթերը ԱՄՆ-ի հայ գաղութականության մասին (XIX դ. վերջ – XX դ. սկիզբ)** // «*Լրաբեր հասարակական գիտությունների*». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2000, № 2 (602), Մայիս-Օգոստոս, էջ 211-220:
18. **Թուրքիայի Հայոց պատրիարքարանի դիվանի փաստաթղթերը ԱՄՆ-ի հայ գաղութի վերաբերյալ (XIX դ. վերջ - XX դ. սկիզբ)** // «*Մերձավոր և Միջին Արևելքի երկրներ և ժողովուրդներ*», Երևան, ՀՀ ԳԱԱ Արևելագիտության ինստիտուտ, 2000, հ. XIX, էջ 7-15: <http://serials.flib.sci.am/openreader/arevel_jogh_19/book/index.html#page/8/mode/2up>
19. **Henry Morgenthau and the Armenians** // “*Armenian Mind.*” Journal of the Armenian Philosophical Academy. Yerevan, 2000, Vol. IV, No. 2, pp. 257-276.
20. **The History of the Armenian Community of the United States of America (From the Beginning to 1924)**. «*Աւետաբեր Վերելք*». Կրօնական, ազգային, մշակութային պարբերաթերթ Սբ. Գրիգոր Հայ Կաթողիկէ Եկեղեցու (“*Precursor Ascent.*” Religious, Spiritual, Cultural Periodical of St. Gregory Armenian Catholic Church). Glendale, 2001, No. 1, pp. 35-38.
21. **Ամերիկայի Միացեալ Նահանգների հայ գաղութի պատմութիւնը (Սկզբնաւորումից մինչև 1924 թ.), «Նաւասարդ ամսագիր»**. Գրական, մշակութային, ազգային ամսագիր, ԺԹ տարի, Կլենտլեյ, 2001, Բ եռամսեակ, № 221-222, էջ 30-32:
22. **Հայերու պանդխտութիւնն ու արտագաղթը՝ դէպի Ամերիկա (1834-1924)**, «*Սուրբ Փրկիչ*».

- Ամսաթերթ Սուրբ Փրկիչ Հայոց Հիւանդանոցի, Տարի 51, Ստանպուլ, 2001, Ապրիլ, № 618, էջ 38-44:
23. **Աշխատանքի ծանրածանր պայմաններ Ամերիկա գաղթած առաջին հայերուն համար**, «Սուրբ Փրկիչ»։ Ամսաթերթ Սուրբ Փրկիչ Հայոց Հիւանդանոցի, Տարի 51, Ստանպուլ, 2001, Յունիս-Յուլիս, № 620-621, էջ 37-40:
 24. **Հայերի գաղթը Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ (Սկզբնավորումից մինչև 1924 թ.)**, «Երիտասարդ գիտաշխատողների հոդվածների ժողովածու»։ ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2001, № 1 (2), էջ 152-156:
 25. **Ամերիկահայ պարբերական մամուլն ու տպարանները (1888-1920-ական թվ. առաջին կես)**, «Հանդես հայագիտության»։ Երևանի Խ. Աբովյանի անվան Հայկական Պետական Մանկավարժական Համալսարանի գիտական հոդվածների և հրապարակումների ժողովածու, Երևան, 2001, № IV, էջ 83-86:
 26. **Ամերիկահայությունը Հայոց ցեղասպանության տարիներին // «Հայոց ցեղասպանության պատմության և պատմագրության հարցեր»**։ Գիտական աշխատություններ. ՀՀ ԳԱԱ Հայոց ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտի հանդես, Երևան, 2002, № 5, էջ 109-115: <<http://genhist.asj-oa.am/61/>> <<http://serials.flib.sci.am/Publications/genocide5/book/content.html>>
 27. **Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների հայկական կրթահետազոտական հաստատությունների պատմությունից // «Մովսես Խորենացի»**։ Երևանի Ս. Խորենացու անվան համալսարանի գիտական, պատմաբանասիրական, բնագիտական հանդես, Երևան, 2002, № 2, էջ 39-45:
 28. **Ամերիկահայ հայրենակցական միութիւնների պատմութիւնից (XIX դ. վերջ - XX դ. սկիզբ) // «Էրօշակ»**։ Պաշտօնաթերթ Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան, Երևան, 2002, 33-րդ (66-րդ) Տարի, № 1 (1573), Յունուար, էջ 151-160:
 29. **Armenian Communities in the United States**. Hagop Martin Deranian. Worcester Is America. The Story of Worcester Armenians: The Early Years. Worcester, Mass.: Bennate Publishing, 1998; xviii + 222 pages; ISBN 0-9663314-1-9, cloth, \$30.00. Berge Bulbulian. The Fresno Armenians: History of a Diaspora Community. Fresno: The Press at California State University, Fresno, 2000; xviii + 287 pages; ISBN 0-912201-35-5, paper, \$18.95. Arpena S. Mesrobian. "Like One Family": The Armenians of Syracuse. Ann Arbor, Mich.: Gomidas Institute, 2000; xviii + 257 pages; ISBN 0-9535191-1-2, paper, \$25.00 // "Armenian Forum." *A Journal of Contemporary Affairs*. Princeton, 2003, Vol. 2, No. 4, January, (2000, Winter), pp. 121-130. (Book Review)
 30. **История армянской колонии Соединенных Штатов Америки (От начала до 1924 г.)**. «Васн Айутян». Общественно-политико-литературный ежемесячник. Ереван, 2003, № 4, стр. 10-11.
 31. **Մվազյան (Մվազլը) Միհրան**, «Հայկական Համառոտ Հանրագիտարան», հ. IV, Երևան, Հայկական Հանրագիտարանի հրատ., 2003, էջ 501-502:
 32. **Առաջին հայերը Նոր Երկրում (XVII դ. սկիզբ – XVIII դ. առաջին կես)**, «Առաջատար»։ Ազգային, գրական, մշակութային, հասարակական ամսագիր, Գ տարի, Գլենդեյլ, 2003, Հոկտեմբեր, № 23, էջ 36-38:
 33. **Ազատ Օրդուխանյան, Գերմանիայի Հայ ակադեմիականների միության տարեգիրք**. Jahrbuch des Armenisch-Akademischen Vereins – 1860. 2001-2002, Երևան, «Զանգակ-97», 2002, 260 էջ, ISBN 99930-2-529-1 // «Պատմա-բանասիրական հանդես»։ ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2003, № 3 (164), էջ 279-283: (Գրախոսություն) <<http://hpj.asj-oa.am/4073/>>
 34. **Հայ առաջին լոբբիստական կազմակերպությունը ԱՄՆ-ում // «Հայոց պատմության հարցեր»**։ Գիտական հոդվածների ժողովածու, ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի հանդես, Երևան, 2003, № 4, էջ 98-104: <http://serials.flib.sci.am/openreader/hay_patm_harc_4/book/content.html>
 35. **Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ (ԱՄՆ) // «Հայ Միջուրք Հանրագիտարան»**, Հայկական

Հանրագիտարանի հրատ., Երևան, 2003, էջ 33-85 [համահեղինակ՝ Ռուբինա Փիրումյան (ԱՄՆ)]:

36. **Գերմանիա. Գերմանիայի Հայ Ակադեմիականների Միություն (ՀԱՄ) – 1860** // «Հայ Սփյուռք Հանրագիտարան», Հայկական Հանրագիտարանի հրատ., Երևան, 2003, էջ 145:
37. **Եզիպտոս. «Սևան» մշակութային-հասարակական միություն – 1943** // «Հայ Սփյուռք Հանրագիտարան», Հայկական Հանրագիտարանի հրատ., Երևան, 2003, էջ 160:
38. **Հայ Աւետարանական Եկեղեցու Բննադատուած Քարոզիչները (1937-1938 թթ.) (Ըստ Պետական Անվտանգութեան Կոմիտէի Փաստաթղթերի)** // «Հայկազեան Հայագիտական Հանդէս», Պէյրութ, 2003, հ. ԻԳ, էջ 441-498:
<<http://tert.nla.am/archive/NLA%20AMSAGIR/Haigazean/IG.pdf>>
39. **Գերմանիայի Հայ ակադեմիականների միության անդրանիկ տարեգիրքը. 2001-2002** // «Մովսես Խորենացի». Երևանի Մ. Խորենացու անվան համալսարանի գիտական, պատմաբանասիրական, բնագիտական հանդես, Երևան, 2004, № 5, 6, էջ 36-47:
40. **«Հայերը համաշխարհային կինոյում», «Նոր Հորիզոն».** Շվեդիայի Հայկական Միությունները Համադրող Կենտրոնի պաշտոնական հանդես, Ժ տարի, Ուլսալա, 2004, Մայիս-Օգոստոս, № 2 (35), էջ 22-27: (Գրախոսություն)
41. **Արծվի Բախչինյան, Հայերը համաշխարհային կինոյում, Երևան, Գրականության և արվեստի թանգարանի հրատ., 2004, 688 էջ** // «Լրաբեր հասարակական գիտությունների». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2005, № 1 (612), Հունվար-Ապրիլ, էջ 224-226: (Գրախոսություն)
<<http://raber.asj-oa.am/235/>>
42. **Հայերի գաղթը Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ որպես Օսմանյան Թուրքիայի ցեղասպան քաղաքականության հետևանք, «Մեծ Եղեռն – 90».** Գյումրու Մ. Նալբանդյանի անվան Պետական մանկավարժական ինստիտուտի կազմակերպած հանրապետական գիտական նստաշրջանի (ապրիլ 13-14, 2005 թ.) նյութեր, 2005, Գյումրի, էջ 116-125:
43. **Ամերիկահայությունը և դեսպան Հենրի Սորգենթաուն Հայոց ցեղասպանության տարիներին** // «Հայոց Մեծ եղեռն – 90». Հոդվածների ժողովածու, Երևան, ԵՊՀ հրատ., 2005, էջ 16-31:
44. **Ամերիկահայերի նպաստը Երկրորդ Աշխարհամարտում հաղթանակի նվաճման գործին** // «Հայկական բանակ». Հայաստանի Հանրապետության Պաշտպանության Նախարարության ռազմագիտական հանդես, Երևան, 2005, № 2-4 (44-46), Հատուկ թողարկում, էջ 145-167:
45. **Вклад американских армян в достижение победы во Второй мировой войне. “Армянская армия.”** Երևան, 2005, Специальный выпуск, стр. 142-165:
46. **Միհրան Սվազյան. ԱՄՆ-ում հայ առաջին լոբբիստական կազմակերպության հիմնադիր, «Ուխտ Արարատի».** Հայաստանի Ազատագրության Հայ Գաղտնի Բանակի (ASALA) նախկին քաղբանտարկյալների և ազատամարտիկների միության հանդես, Երևան, 2006, Փետրվար-Մարտ, № 2 (8), էջ 20-21:
47. **Իրավաբան-դիվանագետ Միհրան Սվազյանը ԱՄՆ-ում հայ առաջին լոբբիստական կազմակերպության հիմնադիր, «Օրենք և իրականություն».** Միջազգային իրավաբանական գիտական հանդես, Երևան, 2006, Մայիս, № 5 (127), էջ 33-35:
48. **Ամերիկահայերի մասնակցությունը երկրի վարած ռազմական գործողություններին և նպաստը հայրենիքին** // «Մովսես Խորենացի». Երևանի Մ. Խորենացու անվան համալսարանի գիտական, պատմաբանասիրական, բնագիտական հանդես, Երևան, 2006, № 1-2, էջ 83-122:
49. **Ուսանողության և երիտասարդ մտավորականության դերը Գերմանիայի արդի հայ համայնքի ձևավորման գործում (Ըստ «Գերմանիայի Հայ ակադեմիականների միության Տարեգրքի. 2001-2002»)** // «Հայոց պատմության հարցեր». Գիտական հոդվածների ժողովածու, ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի հանդես, Երևան, 2006, № 7, էջ 259-268:

<http://serials.flib.sci.am/openreader/hay_patm_harc_7/book/content.html>

50. Մեծ Բրիտանիայում և ԱՄՆ-ում հայ առաջին լոբբիստական կազմակերպությունների հիմնադիր Միհրան Սվազյանը և Նախագահ Ուուդրո Ուիլսոնը // «Մովսես Խորենացի»։ Երևանի Մ. Խորենացու անվան Համալսարանի գիտական, պատմաբանասիրական, բնագիտական հանդես, Երևան, 2007, № 1-2, էջ 22-29:
51. Բակայան Անի, «Ով ով է. Հայեր»։ Կենսագրական Հանրագիտարան, հ. II, Երևան, Հայկական Հանրագիտարանի հրատ., 2007, էջ 706:
52. Գաբրիելյան-Չըրչիլ Իզաբել, «Ով ով է. Հայեր»։ Կենսագրական Հանրագիտարան, հ. II, Երևան, Հայկական Հանրագիտարանի հրատ., 2007, էջ 708:
53. Միրաք Ռոբերտ, «Ով ով է. Հայեր»։ Կենսագրական Հանրագիտարան, հ. II, Երևան, Հայկական Հանրագիտարանի հրատ., 2007, էջ 117:
54. Մեդրակյան Մեդրակ, «Ով ով է. Հայեր»։ Կենսագրական Հանրագիտարան, հ. II, Երևան, Հայկական Հանրագիտարանի հրատ., 2007, էջ 444-445:
55. Սվազյան Միհրան, «Ով ով է. Հայեր»։ Կենսագրական Հանրագիտարան, հ. II, Երևան, Հայկական Հանրագիտարանի հրատ., 2007, էջ 488-489:
56. Տեր-Վարապետյան Հակոբ, «Ով ով է. Հայեր»։ Կենսագրական Հանրագիտարան, հ. II, Երևան, Հայկական Հանրագիտարանի հրատ., 2007, էջ 580:
57. Западник Мигран Свазлян о России // «Вестник общественных наук». Журнал НАН РА. Ереван, 2008, № 2 (622), Май-Август, стр. 248-257 (на арм. яз.). <<http://raber.asj-oa.am/470/>>
58. The Early History of Armenian Emigration to the USA: Evidence from the Archives of the Armenian Patriarchate of Constantinople // "Journal of the Society for Armenian Studies." Armenian Studies Program, California State University. Fresno, 2008, Vol. 17, pp. 97-126.
59. Վահրամ Ղարախանյան, «Գալուստ Կյուլպենկյան» հիմնարկության հայանպաստ գործունեությունը. 1956-2006 թթ., Երևան, ԵՊՀ հրատ., 2008, 272 էջ + 4 էջ ներդիր // «Պատմաբանասիրական հանդես»։ ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2009, № 1 (180), էջ 229-234: (Գրախոսություն)
60. Աշոտ Մելքոնյան, Արարատ. Հայոց անմահության խորհուրդը, Ե., «Տիգրան Մեծ» հրատ., 2008, 96 էջ + 114 լուսանկար // «Լրաբեր հասարակական գիտությունների»։ ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2009, № 1 (624), էջ 252-257: (Գրախոսություն)
61. ՊԱԿ-ի փաստաթղթերը Հայաստանում Կաթոլիկ եկեղեցու բռնադատված հոգևորականների մասին (1928-1937 թթ.) // «Մովսես Խորենացի»։ Երևանի Մ. Խորենացու անվան Համալսարանի գիտական, պատմաբանասիրական, բնագիտական հանդես, Երևան, 2009, № 1-2, էջ 39-51:
62. Հայրենադարձության կազմակերպման նախապայմանները և գործընթացը Եգիպտոսում (1947-1948 թթ.). Եգիպտահայ Գառնիկ Սվազյանի Ներգաղթի գաղափարախոսության դասերը, «1946-1948 թթ. Հայրենադարձությունը և դրա դասերը. Հայրենադարձության հիմնախնդիրներն այսօր»։ ՀՀ Սփյուռքի նախարարության, ՀՀ ԳԱԱ, ԵՊՀ, «Նորավանք» գիտակրթական հիմնադրամի կազմակերպած Համահայկական գիտաժողովի (Երևան-Ծաղկաձոր, 2008 թ., 12-14 դեկտեմբերի) զեկուցումների ժողովածու, Երևան, «Լիմոշ» հրատ., 2009, էջ 120-140:
63. Կիլիկիահայութիւնը ԱՄՆ-ում եւ նրանց նպաստը Բնօրրանին. Ամերիկահայերը եւ «Արեւելեան-Հայկական Լեզեոնը» (Նուիրում է 1918 թ. Արարայում «Հայկական Լեզեոնի» մղած հերոսական ճակատամարտի 90-ամեայ յիշարժան տարելիցին) // «Հասկ»։ Հայագիտական տարեգիրք, Նոր Շրջան, ԺԱ Տարի, 2007-2008, Անթիլիաս-Լիբանան, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան հրատ., 2009, էջ 61-79:
64. Արարատին վայել «Արարատ»։ Փրոֆեսոր Աշոտ Մելքոնեանի «Արարատ. Հայոց անմահության

- խորհուրդը» գրքի եւ ֆիլմի առիթով // «Ազդակ». Ապրիլ 24-ի Բացառիկ, Պէյրուֆ, 2009, էջ 188-191:
65. Մեծն Բրիտանիայում եւ Միացեալ Նահանգներում հայ առաջին լոպիստական կազմակերպութիւնների հիմնադիր Միհրան Սվազլեանը եւ Նախագահ Վուտրօ Ուիլսընը // «Ազդակ». Բացառիկ, Պէյրուֆ, 2009, էջ 96-102:
66. Основатель первых армянских лоббистских организаций в Великобритании и США западник Мигран Свазлян о России // «Историческое пространство. Проблемы истории стран СНГ». Издание Международной ассоциации институтов истории стран СНГ. Москва, «Наука», 2009, № 1, стр. 84-89.
67. Արևմտական իրավաբան-դիվանագետ Միհրան Սվազլեանը Հայաստանի ռազմավարական կողմնորոշման մասին // «Միջազգային հարաբերություններ. Հայկական աշխարհ», Երևան, 2010, № 1, Ապրիլ, էջ 46-49:
68. Միհրան Սվազլեան. Մարդը, հայրենասերը, «Գիտության աշխարհում». ՀՀ ԳԱԱ Գիտահանրամատչելի հանդես, Երևան, 2010, № 1, էջ 14-18:
69. Ատանայի կոտորածը եւ ամերիկահայութիւնը. Ամերիկեան միսիոներների եւ տեղեկատուութեան արձագանքները (Նուիրում է 1909 թ. Ատանայի հայերի կոտորածի 100-ամեայ յիշատակի տարելիցին) // «Հասկ». Հայագիտական տարեգիրք, Նոր Շրջան, ԺԲ Տարի, 2009-2010, Անթիլիաս-Լիբանան, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան հրատ., 2010, էջ 65-104:
70. Կէտարեայ խոստովանութիւն. 50ամեայ Վարդան Պետրոսեանի «Օրերն ու գոյները» հայրենիքի եւ սփիւռքի ընդմէջէն // «Ազդակ». Բացառիկ, Պէյրուֆ, 2010, էջ 288-289:
71. Ամերիկահայերի հասարակական-քաղաքական գործունէությունը Սերի պայմանագրի նախորդող տարիներին // «Մեծ Եղեռն. Դատապարտումից հատուցում». ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի հոդվածների ժողովածու, Երևան, ՀՀ ԳԱԱ ՊԻ հրատ., 2011, էջ 50-63:
72. Հայերի արտահոսքը ԱՄՆ և կապը բնօրրանի հետ (Սկզբնավորումից մինչև 1985 թ.) // «Հայ գաղթականությունը և Հայրենիք-Սփյուռք կապերը 1918-1985 թթ.». ՀՀ Ազգային արխիվի կազմակերպած միջազգային գիտաժողովի (Երևան-Ծաղկաձոր, 2010, 8-10 հոկտեմբերի) զեկուցումներ, Երևան, 2011, էջ 16-40:
73. Ակնարկ ամերիկահայ հայրենակցական միությունների պատմության // «Սովսես Խորենացի». Երևանի Մ. Խորենացու անվան Համալսարանի գիտական, պատմաբանասիրական, բնագիտական հանդես, Երևան, 2011, № 1-2, էջ 58-65:
74. Դեպի ԱՄՆ հայերի արտահոսքի սոցիալ-քաղաքական դրոշմատճանները (Սկզբնավորումից մինչև մեր օրերը) // «Գլաձոր – 20». Երևանի «Գլաձոր» համալսարանի պրոֆեսորադասախոսական կազմի, ասպիրանտների և հայցորդների 5-րդ գիտական նստաշրջանի (2010 թ., նոյեմբերի) նյութերի ժողովածու, Երևան, «Նոյյան Տապան» հրատ., 2011, էջ 210-220:
75. Ամերիկահայութեան հասարակական-քաղաքական գործունէութիւնը Հայոց ցեղասպանութեան տարիներին, «Ազդակ». Ապրիլ 24-եան Բացառիկ, Պէյրուֆ, 2011, էջ 81-89:
76. Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ // «Հայ գաղթաշխարհի պատմություն (Միջնադարից մինչև 1920-ական թթ.)», հ. 3, Եվրոպայի և Ամերիկայի հայկական գաղութները, իմբ. Վ. Բարխուդարյան, Բ. Ավագյան, Է. Թաջիրյան, Երևան, Պատմության ինստիտուտի հրատ., 2013, էջ 205-293:
77. «Անհայրենիք» հայապահպանության հեռանկարները սփյուռքում. Ովքեր և ինչու են հակադրվում հայրենադարձությանը և ազգահավաքին // «Նոր «Գլաձորը» գիտության բավիղներում». Երևանի «Գլաձոր» համալսարանի պրոֆեսորադասախոսական կազմի,

ասպիրանտների 6-րդ գիտական նստաշրջանի (2012 թ., 15 դեկտեմբերի) հոդվածների ժողովածու, Երևան, «Նոյյան Տապան» հրատ., 2013, էջ 287-300:

78. **Եգիպտոս** // «*Հայոց պատմություն*», հ. II, Միջին դարեր (IV դար – XVII դարի առաջին կես), Գիրք երկրորդ (IX դարի կես – XVII դարի առաջին կես), Երևան, «Զանգակ» հրատ., 2014, էջ 680-682: <<http://www.academhistory.am/images/Bazmahatoryak/H.-2-GIRQ-2-RD.pdf>>
79. **Հողապահպանության և «անհայրենիք» հայապահպանության գաղափարների դրսևորումը ԱՄՆ-ի հայ համայնքում** // «*Լրաբեր հասարակական գիտությունների*». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2014, № 2 (641), էջ 41-57: <<http://lraber.asj-oa.am/6297/>>
80. **«Առաջին աշխարհամարտը և հայ ժողովուրդը (Պատմություն և արդիական խնդիրներ)» միջազգային գիտաժողովը** // «*Պատմաբանասիրական հանդես*». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2014, № 3 (197), էջ 283-286: <<http://hpj.asj-oa.am/6107/>>
81. **Հողապահպանության դրսևորումը ԱՄՆ-ի հայ համայնքում պատմական տարբեր շրջափուլերում** // «*Հայագիտությունը և արդի ժամանակաշրջանի մարտահրավերները*». Հայագիտական միջազգային Երկրորդ համաժողովի (17-19 հոկտեմբերի, 2013 թ.) զեկուցումների ժողովածու, Երևան, ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն» հրատ., 2014, էջ 68-71: <http://tert.nla.am/archive/HAY%20GIRQ/Ardy/2012-2015/hayagitutyun_2014.pdf>
82. **Մերնդափոխության հեռանկարները սփյուռքում Հայաստանի և տարածաշրջանի ռազմավարական շահերի համատեքստում** // «*Հայ էթնիկությունը սեփական և այլազգյ միջավայրում. Հետազոտական փորձ, խնդիրներ և հեռանկարներ*». ՀՀ ԳԱԱ Հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի կազմակերպած գիտաժողովի նյութերի ժողովածու, Երևան, ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն» հրատ., 2014, էջ 7-12: <<http://diasporastudies.am/ds/hy/node/135>>
83. **Եգիպտոս** // «*Հայոց պատմություն*», հ. III, Նոր ժամանակաշրջան (XVII դարի երկրորդ կես – 1918 թ.), Գիրք երկրորդ (1901-1918 թթ., հայ գաղթավայրերը, պարբերական մամուլը և մշակույթը XIX դ. և XX դ. սկզբին), Երևան, «Զանգակ» հրատ., 2015, էջ 332-338: <<http://www.academhistory.am/images/Bazmahatoryak/H.-3-GIRQ-2-RD.pdf>>
84. **Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ** // «*Հայոց պատմություն*», հ. III, Նոր ժամանակաշրջան (XVII դարի երկրորդ կես – 1918 թ.), Գիրք երկրորդ (1901-1918 թթ., հայ գաղթավայրերը, պարբերական մամուլը և մշակույթը XIX դ. և XX դ. սկզբին), Երևան, «Զանգակ» հրատ., 2015, էջ 446-453: <<http://www.academhistory.am/images/Bazmahatoryak/H.-3-GIRQ-2-RD.pdf>>
85. **Զորավար Անդրանիկ Օզանյանի գործունեությունը ԱՄՆ-ում և ամերիկահայությունը, «Անդրանիկ Օզանյան - 150».** հոդվածների ժողովածու, Երևան, ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտ, 2015, էջ 143-159:
86. **Հանրապետական գիտաժողով՝ նվիրված Զորավար Անդրանիկ Օզանյանի ծննդյան 150-ամյակին** // «*Պատմաբանասիրական հանդես*». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2015, № 1 (198), էջ 311-314 [համահեղինակ՝ Համո Սուքիասյան]: <<http://hpj.asj-oa.am/6135/>>
87. **Զորավար Անդրանիկ Օզանյանի գործունեությունը արտերկրում (1919-1927 թթ.) (Մննդյան 150-ամյակի առթիվ)** // «*Պատմաբանասիրական հանդես*». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2015, № 2 (199), էջ 143-165: <<http://hpj.asj-oa.am/6149/>>
88. **Մերնդափոխության հեռանկարները սփյուռքում** // «*Լրաբեր հասարակական գիտությունների*». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2015, № 2 (644), էջ 124-137: <<http://lraber.asj-oa.am/6437/>>
89. **Հայապահպանություն, թե՛ հողապահպանություն. Մերնդափոխության գործընթացը սփյուռքում ազգային պետականության առաջնահերթությունների համատեքստում** // «*Հայաստան. Ցեղասպանությունից վերածնունդ. 1915-2015*». Նվիրվում է Ցեղասպանության 100-ամյա տարելիցին և Երևանի «Գլաձոր» համալսարանի հիմնադրման 25-ամյակին. Երևանի

«Գլաձոր» համալսարանի պրոֆեսորադասախոսական կազմի, ասպիրանտների և հայցորդների 7-րդ գիտական նստաշրջանի (2015 թ., 15 մայիսի) հոդվածների ժողովածու, Երևան, 2015, էջ 333-354:

90. **Առաջին աշխարհամարտը և ամերիկահայությունը** // «Առաջին աշխարհամարտը և հայ ժողովուրդը. Պատմություն և արդիական խնդիրներ». ՀՀ ԳԱԱ միջազգային գիտաժողովի (1-2 հոկտեմբերի, 2014 թ.) զեկուցումների ժողովածու, Երևան, ՀՀ ԳԱԱ ՊԻ հրատ., 2015, էջ 42-53: <http://www.academhistory.am/images/grqer_2015/gitajoxov.pdf>
91. **ԱՄՆ-ի հայերի մասնակցությունը Կովկասյան կամավորական շարժմանը և նպաստը կովկասյան ճակատին** // «Յեղասպանագիտական հանդես». ՀՀ ԳԱԱ Հայոց ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտ, Երևան, 2015, № 3 (1-2) («Առաջին համաշխարհային պատերազմի կովկասյան ճակատը. Յեղասպանություն, գաղթականներ և մարդասիրական օգնություն», Միջազգային գիտաժողովի նյութեր, ՀՅԹԻ, Ե., 2014 թ., 21-22 ապրիլի), էջ 231-257: <https://issuu.com/agmi.am/docs/handes_1-2_2015_print>
92. **General Andranik Ozanian's Activities Abroad (1919-1927) (On the Occasion of General Andranik's 150th Birthday Anniversary)** // “Fundamental Armenology.” E-Journal of the NAS RA. Yerevan, 2015, No. 2, pp. 101-119. <<http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-2-2015.pdf>>
93. **ԱՄՆ-ի հայերի մասնակցությունն ու նպաստը կովկասյան և կիլիկյան կամավորական շարժումներին** // «Հայոց ցեղասպանություն – 100. Ճանաչումից՝ հատուցում». ՀՀ ԳԱԱ և ԵՊՀ միջազգային գիտաժողովի (2015 թ., 15-16 հոկտեմբերի) զեկուցումների ժողովածու, Երևան, ՀՀ «Գիտություն» հրատ., 2016, էջ 146-159: <<http://www.academhistory.am/images/GIT/024.pdf>>
94. **The Cilician Armenians in the USA and their Contribution to the Native Armenian Cradle** // “Fundamental Armenology.” E-Journal of the NAS RA. Yerevan, 2016, No. 1 (3), pp. 115-125. <[http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-1-\(3\)-2016.pdf](http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-1-(3)-2016.pdf)>
95. **The Armenian Community of Egypt (From its Origins till 1922)** // “Fundamental Armenology.” E-Journal of the NAS RA. Yerevan, 2016, No. 2 (4), pp. 65-76. <[http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-2-\(4\)-2016.pdf](http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-2-(4)-2016.pdf)>
96. **Մերնդափոխության հեռանկարները սփյուռքում Հայաստանի ռազմավարական շահերի համատեքստում** // «Հայոց պատմության հարցեր». Գիտական հոդվածների ժողովածու, ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի հանդես, Երևան, 2017, № 18, էջ 226-246: <<http://serials.flib.sci.am/openreader/Hayoc%20patm.harcer%2018/book/#page/1/mode/1up>>
97. **Արմենական գաղափարների գործնական դրսևորումը ԱՄՆ-ում** // «Արմենական կուսակցություն – 130». Գիտաժողովի նյութեր. Հրատարակություն Ռամկավար ազատական կուսակցության, Երևան, 2017, էջ 121-141:
98. **The Emigration of the Armenians to the United States of America and the Formation of the Armenian Community (Beginning of the 17th Century till 1924)** // “Review of Armenian Studies.” International Review of Armenian Studies. Yerevan, 2017, No. 3 (15), pp. 52-75. <<http://armstudies.asj-oa.am/210/>>
99. **The Prospects of the Generation Changes in the Diaspora in the Context of Strategic Interests of Armenia. “Preserving Armenianness” without “Land-Preservation” is Meaningless** // “Fundamental Armenology.” E-Journal of the NAS RA. Yerevan, 2017, No. 2 (6), pp. 7-23. <[http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-2-\(6\)-2017.pdf](http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-2-(6)-2017.pdf)>
100. **ԱՄՆ-ի հայերի մասնակցությունն ու նպաստը կիլիկյան կամավորական շարժմանը (1916–1920 թթ.) (1918 թ. Արարայի ճակատամարտում «Հայկական լեգեոնի» տարած հաղթանակի 100-ամյակի առթիվ)** // «Պատմաբանասիրական հանդես». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2018, № 1 (207), էջ 82-101: <<http://hpj.asj-oa.am/6408/>>
101. **Միջազգային գիտաժողով՝ «Բալթիկայից մինչև Սև ծով. Հայերը մշակութային, տնտեսական և**

- քաղաքական գործընթացներում» թեմայով // «Պատմաբանասիրական հանդես». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2018, № 3 (209), էջ 311-318: <<http://hpj.asj-oa.am/6495/>>
102. ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի հոբելյանը (Հիմնադրման 75-ամյակի առթիվ) // «Լրաբեր հասարակական գիտությունների». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2018, № 3 (654), էջ 396-401 [համահեղինակ՝ Համո Սուքիասյան]: <<http://lraber.asj-oa.am/6862/>>
103. ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի 75-ամյա հոբելյանին նվիրված միջոցառումները և ծանրակշիռ վաստակի տարեգրությունը // «Հայոց պատմության հարցեր». Գիտական հոդվածների ժողովածու, ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի հանդես, Երևան, 2018, № 19, էջ 5-14: <<http://serials.flib.sci.am/openreader/Название%20патм.%20харсер%2019/book/content.html>>
104. Армяне США в контексте армяно-российских политических отношений в XX–XXI вв. (Посвящается 190-летию присоединения Восточной Армении к России (1828 г.)) // «Вестник арменоведения». Международный журнал арменоведения. Ереван, 2018, № 2 (17), стр. 110-127. <<http://armstudies.asj-oa.am/258/>>
105. Кризис армянской общины Сирии как основа переоценки приоритетов армянской диаспоры (В контексте мировых процессов) // «Вестник общественных наук». Журнал НАН РА. Ереван, 2018, № 3 (654), стр. 59-70. <<http://lraber.asj-oa.am/6834/>>
106. Юрист-дипломат, основатель первых армянских лоббистских организаций на Западе Мигран Свазлиян о стратегической ориентации Армении (конец XIX – начало XX вв.) // «Армяне Юга России: История, культура, общее будущее». Материалы III Международной научной конференции (30-31 мая, 2018 г.). Ростов-на-Дону, Изд.-во ЮНЦ РАН, 2018, стр. 8-12. <http://www.ssc-ras.ru/ckfinder/userfiles/files/Konf_armiane_2018_sbornik.pdf>
107. The Archival Documents of the Armenian Patriarchate of Constantinople on the Armenian Immigrants in the USA (End of XIX - Beginning of XX Centuries) // “Review of Armenian Studies.” International Review of Armenian Studies. Yerevan, 2018, No. 1 (16), pp. 55-71. <<http://armstudies.asj-oa.am/229/>>
108. The Crisis of the Armenian Community of Syria as a Ground for the Reevaluation of the Pan-Diasporan Priorities (In the Context of World Processes) // “Fundamental Armenology.” E-Journal of the NAS RA. Yerevan, 2018, No. 1 (7), pp. 6-13. <[http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-1-\(7\)-2018.pdf](http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-1-(7)-2018.pdf)>
109. The K.G.B. Documents About the Repressed Clergymen of the Catholic Church in Armenia (1928-1937) // “Fundamental Armenology.” E-Journal of the NAS RA. Yerevan, 2018, No. 2 (8), pp. 13-24. <[http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-2-\(8\)-2018.pdf](http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-2-(8)-2018.pdf)>
110. Հոբելյանական միջոցառումներ՝ նվիրված ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի հիմնադրման 75-ամյակին // «Պատմաբանասիրական հանդես». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2019, № 1 (210), էջ 269-273 [համահեղինակ՝ Համո Սուքիասյան]: <<http://hpj.asj-oa.am/6523/>>
111. Միրիայի հայ համայնքի ճգնաժամը համասփյուռքյան առաջնահերթությունների վերաբժնորման առիթ (2011–2018 թթ.) // «Պատմաբանասիրական հանդես». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2019, № 2 (211), էջ 65-77: <<http://hpj.asj-oa.am/6534/>>
112. ԱՄՆ-ի հայերը XX-XXI դդ. հայ-ռուսական քաղաքական հարաբերությունների համատեքստում // Ակադեմիկոս Վլադիմիր Բարխուդարյանի 90-ամյակին նվիրված գիտաժողովի (22 սեպտեմբերի, 2017) նյութերի ժողովածու, Երևան, ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտ, 2019, էջ 273-312:
113. Перспективы смены поколений в диаспоре в контексте стратегических интересов Армении // «Вестник Арменоведения». Ереван, 2019, № 2 (20), стр. 94-115. <<http://armstudies.asj-oa.am/320/>>
114. The US Ambassador Henry Morgenthau and the Public-Political Efforts of the Armenian-American

- Community During the Years of the Armenian Genocide // *“Fundamental Armenology.”* E-Journal of the NAS RA, Yerevan, 2019, No. 1 (9), pp. 6-18.
<[http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-1-\(9\)-2019.pdf](http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-1-(9)-2019.pdf)>
115. **The Adana Massacre and the Armenian-Americans.** *“Fundamental Armenology.”* E-Journal of the NAS RA, Yerevan, 2019, No. 2 (10), pp. 69-77.
<[http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-2-\(10\)-2019.pdf](http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-2-(10)-2019.pdf)>
116. **ԱՄՆ-ի հայերը Երկրորդ աշխարհամարտի տարիներին** // «*Հայ ժողովրդի մասնակցությունը Երկրորդ աշխարհամարտին*». Գիտաժողովի գեկուցումների ժողովածու, Նվիրվում է Հայրենական Մեծ պատերազմում հաղթանակի 75-ամյակին, ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ, ԵՊՀ Հայագիտական հետազոտությունների ինստիտուտ, Խ. Աբովյանի անվ. Հայկական պետական մանկավարժական համալսարանի «Հայաստանը 1930-1991 թթ.» գիտական լաբորատորիա, Երևան, 2020, հոկտեմբեր, էջ 210-226:
<https://aspu.am/hy/content/gitazhoghov_hay_zhoghovrdi_masnakcutyuny_erkord_ashkharhamarti_n/#prettyPhoto>
117. **Միրիայի հայ համայնքի ճգնաժամը աշխարհաքաղաքական գործընթացների համատեքստում (2011-2018 թթ.)** // «*Միրիահայերի հիմնահարցեր. Պատմություն և արդիականություն*», Հանրապետական գիտաժողովի (2017 թ., 26 հունիսի) նյութեր, Երևան, ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտ, 2021, էջ 166-186: <<http://www.academhistory.am/hy/նորություններ/983-«օտար-աղբյուրները-հայկական-գաղթավայրերի-մասին»-խորագրով-միջազգային-գիտաժողով-2.html>>
118. **The First Armenians in America During the Colonial Period (Beginning of 17th – First Half of 18th Centuries).** *“Fundamental Armenology.”* E-Journal of the NAS RA, Yerevan, 2021, No. 1 (13), pp. 6-13.
<[http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-1-\(13\)-2021.pdf](http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-1-(13)-2021.pdf)>
119. <[http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-1-\(13\)-2021.pdf](http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-1-(13)-2021.pdf)>
120. **Մեծ Բրիտանիայի և ԱՄՆ-ի սկզբնաղբյուրները գաղութային ժամանակաշրջանի Ամերիկա մեկնած առաջին հայերի մասին (XVII դ. սկիզբ - XVIII դ. առաջին կես)** // «*Օտար աղբյուրները հայկական գաղթավայրերի մասին*», Պրակ Ա. Հայր Ղևոնդ Ալիշանի ծննդյան 200-ամյակին նվիրված միջազգային գիտաժողովի նյութերի ժողովածու, Երևան, ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտ, «Մեսրոպ Արք. Աշճեան» մատենաշար № 218, 2021, էջ 255-292:
<<http://www.academhistory.am/hy/նորություններ/983-«օտար-աղբյուրները-հայկական-գաղթավայրերի-մասին»-խորագրով-միջազգային-գիտաժողով-2.html>>
121. **«Միրիահայերի միություն» հասարակական կազմակերպության աջակցությունը Հայաստան ներգաղթած հայրենակիցներին գործարար ոլորտում (2013-2018 թթ.)** // «*Լրաբեր հասարակական գիտությունների*». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, 2021, № 3 (663), էջ 34-52:
<<https://arar.sci.am/dlibra/publication/318240>>
122. **«Օտար աղբյուրները հայկական գաղթավայրերի մասին» միջազգային երկրորդ գիտաժողովը** // «*Պատմաբանասիրական հանդես*». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2021, № 3 (218), էջ 308-310:
<<https://arar.sci.am/dlibra/publication/317857>>
123. **Արևմուտքում հայ առաջին լոբբիստական կազմակերպությունների հիմնադիր, վերակազմյալ հնչակյան Միհրան Սվազյանը Հայաստանի ռազմավարական կողմնորոշման մասին** // ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի կազմակերպած «*Վերակազմյալ հնչակյան կուսակցության ստեղծման 125 և Արփիար Արփիարյանի ծննդյան 170 ամյակներին*» նվիրված միջազգային գիտաժողովի նյութերի ժողովածու (1 հունիսի, 2021), Երևան, 2022, էջ 125-139:
124. **Միրիայի հայ համայնքի կրած մարդկային և նյութական վնասները (2012-2018 թթ.)** // «*Լրաբեր հասարակական գիտությունների*». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, 2022, № 1 (664), էջ 12-29:
<<https://arar.sci.am/dlibra/publication/346419>>

125. Արևմուտքում հայ առաջին լոբբիստական կազմակերպությունների հիմնադիր, վերակազմյալ հնչակյան Միհրան Սվազյանը Հայաստանի ռազմավարական կողմնորոշման մասին // ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի կազմակերպած «Վերակազմյալ հնչակյան կուսակցության ստեղծման 125 և Արփիար Արփիարյանի ծննդյան 170 ամյակներին» նվիրված միջազգային գիտաժողովի նյութերի ժողովածու (1 հունիսի, 2021), Երևան, 2022, էջ 125-139:
126. Միրիայի հայ համայնքի կրած մարդկային և նյութական վնասները (2012-2018 թթ.) // «Լրաբեր հասարակական գիտությունների». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, 2022, № 1 (664), էջ 12-29: <<https://arar.sci.am/dlibra/publication/346419>>

